

**Notă informativă la proiectul Hotărârii ANRE
privind aprobarea Metodei de determinare a mărimii contribuțiilor financiare achitate
de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale pentru acoperirea costurilor
stocurilor de securitate de gaze naturale**

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (Agenția/ANRE)
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>În contextul crizei energetice regionale și reducerii volumelor furnizate de către SAP „Gazprom” legiuitorul a instituit un mecanism de formare a stocurilor de securitate prin modificările operate la Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016 (în vigoare din 10.09.2022). De remarcat că formarea și menținerea stocurilor de securitate în scopul asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale a țării corespunde obligației stabilite la nivelul Uniunii Europene dar și țărilor părți ale Comunității Energetice.</p> <p>În conformitate cu art. 108¹ din Legea 108/2016, Guvernul a desemnat Entitatea care este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale și să le pună la dispoziție în condițiile stabilite de Lege. Costurile stocurilor de securitate fiind acoperite din contul contribuțiilor financiare achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale în mărimea și în modul stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția).</p> <p>Potrivit art. 108¹ alin (5) din Legea nr. 108/2016, <u>Agenția are obligația de a stabili metoda de determinare a mărimii contribuțiilor financiare ce urmează a fi achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale.</u></p> <p>De menționat, că prin Hotărârea Guvernului RM nr. 668/2022 SA „Energocom” a fost desemnată în calitate de Entitate pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale cu obligația de a încheia acordurile și contractele necesare cu operatorii depozitelor de stocare, inclusiv din țările vecine, din țările părți ale Comunității Energetice și din statele membre ale UE, precum și cu operatorii de sistem prin ale căror rețele urmează să fie transportate gazele naturale care fac obiectul stocurilor de Securitate.</p> <p>Problemele care urmează a fi soluționate prin intervenția propusă sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">- implementarea prevederilor legii cu privire la gazele naturale în partea ce ține de stabilirea mecanismului de recuperare a costurilor aferente creării și menținerii stocurilor de gaze naturale suportate de către entitatea desemnată de Guvern;- entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate nu trebuie să obțină profit sau pierderi ca urmare a executării obligațiilor care i-au fost atribuite în privința creării și menținerii stocurilor de securitate- stabilirea unui mecanism nediscriminatoriu și proporțional de determinare a mărimii contribuțiilor financiare achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale pentru acoperirea costurilor stocurilor de securitate- asigurarea eficienței costurilor la crearea și menținerea și punerea la dispoziție a stocurilor de securitate, evitarea includerii costurilor nejustificate sau care nu țin de activitatea de creare și menținere a costurilor;- stabilirea periodicității achitării contribuțiilor financiare de către furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale.
3. Principalele prevederi ale proiectului
<p>Scopul Metodei este determinarea modului de calculare a contribuțiilor financiare ce urmează a fi achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale ținând cont de necesitatea acoperirii costurilor stocurilor de securitate suportate precum și periodicitatea achitării acestora.</p> <p>Metoda stabilește principiile de reglementare în baza cărora sunt calculate contribuțiile financiare ale furnizorilor de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale pentru acoperirea costurilor de creare și menținere a stocurilor de securitate.</p>

1) Principiul neutralității costurilor se va aplica în așa fel încât entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate nu va genera profit sau pierderi ca urmare a executării obligațiilor care i-au fost atribuite în privința creării și menținerii stocurilor de securitate.

2) Recuperarea integrală a costurilor rezonabile suportate de entitate pentru crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale pe parcursul anului calendaristic, prin colectarea contribuțiilor financiare de la toți furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale. Contribuțiile financiare vor acoperi costurile deja suportate de entitate pe durata anului calendaristic precedent.

3) Contribuția financiară a fiecărui furnizor de pe piața cu amănuntul a gaze naturale va fi proporțională cu cantitățile de gaze naturale furnizate consumatorilor finali pe parcursul perioadei de recuperare a costurilor.

4) Contribuțiile financiare achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale nu vor include niciun fel de subvenții sau contribuții din partea unor părți terțe primite de către entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate.

5) Orice cheltuieli pentru achiziția de gaze naturale în scopuri comerciale suportate de către entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate nu vor fi incluse la determinarea contribuțiilor financiare.

Costul stocurilor de securitate (CST) pentru anul calendaristic n , suportate de către entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate vor fi calculate în conformitate cu următoarea formulă: $CST_n = Cng_n + Ctrans_n + Cstor_n + Cfinc_n + Cadmin_n - TPC_n$ (1) unde:

Cng_n - costurile, în Lei, suportate în anul n , pentru achiziționarea gazele naturale necesare formării stocurilor de securitate;

$Ctrans_n$ - costurile, suportate în anul n , pentru transportul stocurilor de gaze naturale către sistemul de transport al gazelor naturale al Republicii Moldova;

$Cstor_n$ - costurile, suportate în anul n , pentru injectarea, stocarea și retragerea gazelor naturale de la unul sau mai multe depozite de stocare;

$Cfinc_n$ - costurile financiare, suportate în anul n ;

$Cadmin_n$ - costurile administrative, în Lei, suportate în anul n , pentru formarea și menținerea stocurilor de securitate;

TPC_n - orice granturi sau contribuții financiare din partea unor părți terțe, în Lei, pe care entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate le-a primit în scopul acoperirii costurilor stocurilor de securitate. Această componentă va include și excedentul sau deficitul recuperării costurilor stocurilor din anul precedent.

Entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate va procura gazele naturale urmărind realizarea unui echilibru între obținerea unui cost minim al gazelor achiziționate și asigurarea obligației de formare a stocurilor de securitate.

Până la data de 31 ianuarie a fiecărui an, entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate va prezenta Agenției, spre aprobare calculul motivat și documentat al costurilor sale anuale privind stocurile de securitate pentru anul calendaristic precedent.

Agenția va lua o decizie cu privire la aprobarea costurilor anuale ale stocurilor de securitate, în termen de 30 de zile lucrătoare de la prezentarea acestora de către entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate.

Entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate recuperează costurile stocurilor de securitate pentru anul calendaristic n , în douăsprezece rate lunare, sub forma unor contribuții financiare lunare plătite de către furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale.

În cazul în care unii consumatori de pe piața cu amănuntul vor migra de la un furnizor la altul, entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate va recalcula cotele lunare de repartizare, actualizând cantitățile din pct. 16 din Metodă, în funcție de cantitățile de gazele naturale consumate de către consumatorii respectivi în perioada anului „ n ”, în baza datelor prezentate de operatorii sistemelor de distribuție.

Până în ziua a 15-a a fiecărei luni m , entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate emite facturile corespunzătoare furnizorilor de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale, în conformitate cu contribuțiile financiare lunare determinate. Plata facturii de către furnizorul de pe

<p>piața cu amănuntul a gazelor naturale trebuie să se efectueze în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea facturii.</p>
<p>4. Fundamentarea economico-financiară</p> <p>După cum a fost menționat și anterior entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate și furnizorii de gaze naturale cu amănuntul nu vor înregistra careva câștiguri sau pierderi ca urmare a realizării sarcinii de formare și menținere a stocurilor de securitate și respectiv achitării contribuțiilor financiare menite să acopere costurile de formare și menținere ale acestora. Costurile aferente creării stocurilor de securitate, achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale vor fi reflectate în prețul gazelor naturale furnizate consumatorilor finali.</p>
<p>5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p> <p>Având în vedere că potrivit art. 108¹ alin. (5) din Legea cu privire la gazele naturale, contribuțiile financiare urmează a fi achitate de către furnizori începând cu data de 1 aprilie a fiecărui an, Hotărârea ANRE privind stabilirea Metodei de determinare mărimii contribuțiilor financiare achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale pentru acoperirea costurilor stocurilor de securitate de gaze naturale urmează să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>
<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>Proiectul Hotărârii, Nota informativă și Analiza au fost publicate pe pagina web oficială, www.anre.md, la rubrica <i>Transparența decizională /Proiecte supuse consultării publice</i>, în conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional astfel, încât orice persoană interesată să aibă posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronica indicată pe pagina ANRE.</p> <p>Toate propunerile parvenite la proiect precum și informațiile cu privire la acceptarea sau respingerea acestora vor fi incluse în sinteza propunerilor și obiecțiilor, care va fi publicată pe pagina electronică a Agenției.</p> <p><i>* Proiectul a fost elaborat în urma examinării practicii altor state, în colaborare cu experții internaționali, ca parte a asistenței tehnice oferite de către USAID.</i></p>
<p>7. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>Constatările expertizei CNA nr. EDA 23/8612 din 24.03.2023 au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.</p>
<p>8. Constatările expertizei juridice</p> <p>Constatările expertizei Ministerului Justiției 04/02-3626 din 10.03.2023 au fost luate în considerare la definitivarea proiectului Metodei și Hotărârii ANRE</p>

Veaceslav UNTILA
Director general